

УДК 336.71***Костоглодова Г.В.****студентка,**ДВНЗ «Університет банківської справи»****Вовчак О.Д.****д.е.н, доцент, завідувач кафедри банківської справи**ДВНЗ «Університет банківської справи»*

Інноваційна діяльність банківських установ України та розвиток дистанційного банківського обслуговування

В умовах високої динамічності розвитку банківського сектору, де передові технології впроваджують надзвичайно швидко, дистанційне обслуговування має велике значення у банківській сфері. Дистанційний чи віддалений банкінг не означає віддалення клієнта від банку, навпаки, банківські послуги стають більш доступними клієнтам, знаходяться завжди поруч. Для того, щоб максимально наблизитися до клієнтів, банки використовують всі можливі дистанційні технології.

Законодавчо закріплено, що дистанційне банківське обслуговування – це комплекс інформаційних послуг за рахунком клієнта та здійснення операцій за рахунком на підставі дистанційних розпоряджень клієнта. Дистанційне обслуговування рахунку клієнт може здійснювати за допомогою систем «клієнт– банк», «клієнт – Інтернет – банк» (Інтернет-банкінг), «телефонний банкінг» тощо [1].

Основний зміст дистанційного обслуговування полягає в самообслуговуванні клієнта переважним чином через системи онлайн-банкінгу: Інтернет-банкінгу (Internet banking), мобільного банкінгу (mobile banking, m-banking), телебанкінгу (telebanking) тощо [2]. Банківське обслуговування клієнтів через мережу Інтернет знижує витрати банку за рахунок скорочення персоналу та зменшує кількість відділень і філій. При використанні системи дистанційного банківського обслуговування для проведення розрахункових

операцій його вартість скорочується за рахунок зниження собівартості в п'ять – десять разів. Витрата на одного клієнта через відділення банку становить 30-40 гривень, а в електронному режимі – 5-6 гривень відповідно [3].

Використання автоматизованої системи економічно виправдано через те, що онлайн-технології дозволяють значно зекономити для банку фінансові ресурси. Також використання дистанційних систем дистрибуції банківських продуктів дозволяє охопити ширший сегмент клієнтів, необмежений географічним розташуванням банківської установи.

Останнім часом в Україні стрімкого розвитку набув ринок мобільного та інтернет-банкінгу, обсяги якого вже перейшли за позначку в 100 млрд грн на рік. Смартфон замість пластикової картки, банкомату та банківського клерка — це найближча перспектива для українців. До речі, у березні 2016 року швейцарська фінансова група UBS запустила сервіс, який змінює звичні уявлення про класичні банківські послуги. Її клієнти можуть відкривати рахунки за допомогою смартфона, ідентифікація відбувається безпосередньо за допомогою відеозв'язку зі співробітником банку. Договір на відкриття банківського рахунку та іншу документацію клієнти отримують у зашифрованому форматі на електронну пошту. Банки, що діють в Україні, йдуть за світовим трендом і дублюють усі свої фінансові послуги в інтернеті. Тому замість завойовування ринку через розгалужену мережу відділень, головною сферою розвитку банків стає мобільний та інтернет-банкінг. Саме ці сервіси стануть головними найближчими роками, якщо тільки установи зможуть розв'язати нагальні проблеми, пов'язані з технологіями та безпекою[4].

Сьогодні інтернет-банкінг в Україні надають багато фінансових установ. Найбільшими і найбільш технологічними учасники ринку вважають інтернет-сервіси Приватбанку, Альфа-Банку, VTB Банку, ПУМб, Райффайзен Банку Аваль, УкрСиббанку та Укрсоцбанку.

У високотехнологічних країнах розвиток технологій призводить до того, що з'являються установи, які повністю відмовляються від традиційного банкінгу. Наприклад, 2012 року в Польщі з'явився Mbank — онлайн-структура з

високотехнологічною ІТ-платформою, що має понад 200 функцій. У 2017 році Україна теж впровадила так званий інтернет-банк під назвою Monobank зі зручним додатком, який містить різноманітні функції. Приємним бонусом для клієнтів цього банку є повернення коштів, так званий кешбек за здійснення розрахунків цією картою. Monobank є проектом Універсал Банку.

Водночас сьогодні існують ще певні проблеми, пов'язані з впровадженням таких онлайн-структур, оскільки населення не має довіри до інтернет-банкінгу. За даними компаній Kaspersky Lab і B2B International, 46% користувачів інтернету в Україні вважають, що відвідування традиційного банківського відділення безпечніше, ніж інтернет-банкінг. Тобто перешкодою на шляху розвитку дистанційного банківського обслуговування в Україні є побоювання стосовно забезпечення захисту інформації.

Загалом подальший розвиток інтернет-банкінгу буде залежати від декількох чинників, а саме - наявності загальнодоступного широкосмугового доступу до Інтернету в регіонах, зростанням рівня фінансової грамотності населення та розвитком законодавства в галузі електронного документообігу.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про банк і банківську діяльність» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Степаненко О. П. Тенденції інноваційного розвитку банківської системи України [Текст] / О. П. Степаненко // Актуальні проблеми економіки . – 2012. – № 6. – С. 275-282.
3. Баранов А. М., Коротаева Н. В. Недостатки и преимущества систем дистанционного банковского обслуживания/ А.М.Баранов, Н.В.Коротаева //Социально-экономические явления и процессы. – 2013. – No 5(051). – С. 35-39.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/nedostatki-i-preimuschestva-sistem-distantsionnogo-bankovskogo-obsluzhivaniya>
4. 100 млрд на рік. Ринок мобільного та інтернет-банкінгу в Україні б'є рекорди. НВ Бізнес. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<https://biz.nv.ua/ukr/publications/100-mlrd-na-rik-rinok-mobilnogo-ta-internet-bankingu-v-ukrajini-b-je-rekordi-108675.html>

УДК336.581.2

Кравцов А.В.

младший научный сотрудник,

ГНУ «Институт экономики НАН Беларуси»

Мониторинг условий банковского кредитования физических лиц в республике Беларусь

В рамках осуществления Национальным банком анализа кредитного рынка проводится экспертный опрос (анкетирование) руководителей банков об условиях банковского кредитования. Целью исследования является отражение изменений в условиях кредитования. Предметом исследования является доступность кредитов. Объектом обследования являются банки Республики Беларусь. В II квартале 2018 г. в анкетировании приняло участие 24 банка. В качестве показателей изменения условий кредитования использовались: индексы "diffusionindex"; индексы "netpercentage"; сводные индексы изменения условий кредитования[1].

Согласно расчетам индекса "netpercentage" в II квартале 2018 г. условия кредитования в национальной валюте ужесточились, в то время как в иностранной валюте не изменились в сравнении с I кварталом 2018 г. По данным официальной статистики средняя процентная ставка по новым кредитам, предоставленным физическим лицам в национальной валюте, в июне 2018 г. составила 11,4 процента и не изменилась в сравнении с мартом 2018 г. [2].

Согласно расчетам индекса "diffusionindex" прогнозы банков, сделанные в предыдущем отчетном периоде, об ужесточении во II квартале 2018 г. условий кредитования у всех категорий кредитополучателей оправдались частично. Ужесточение условий кредитования наблюдалось для физических лиц по кредитам на потребительские нужды; условия кредитования физических лиц на